

Art. 190. Groźba karalna

§ 1. Kto grozi innej osobie popełnieniem przestępstwa na jej szkodę lub szkodę osoby najbliższej, jeżeli groźba wzbudza w zagrożonym uzasadnioną obawę, że będzie spełniona, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§ 2. Ściganie następuje na wniosek pokrzywdzonego.

Dobrem chronionym przy przestępstwie groźby karalnej jest wolność człowieka w sensie psychicznym, tj. wolność od poczucia obawy i strachu popełnienia przestępstwa na jego szkodę lub na szkodę osoby najbliższej. Ochroną objęte zatem zostało poczucie bezpieczeństwa człowieka w zgodzie z jego subiektywnym odczuciem zagrożenia.

Czynność sprawcza omawianego przestępstwa polega na groźeniu innej osobie popełnieniem przestępstwa na jej szkodę lub osoby dla niej najbliższej. Groźba stanowi zapowiedź spowodowania określonej dolegliwości, tj. wykonania czegoś, co zagrożony odczuje jako przykrość (krzywdę), a co wzbudzi u osoby zagrożonej uzasadnione poczucie obawy, że może się realnie zdarzyć. Groźba jest rodzajem oddziaływania na psychikę ofiary przez przedstawienie jej zła (szkody), które ją spotka ze strony sprawcy lub innej osoby, na którą sprawca ma realny wpływ, i jest zdolny ją w bliżej nieokreślonym czasie wypełnić. Nie ma wymogu, aby sprawca zapowiadana w groźbie dolegliwość musiał wykonać osobiście, może do tego celu wykorzystać inne osoby, także niepoznane lub nieletnie.

Istotą groźby jest wywołanie u pokrzywdzonego stanu uzasadnionej obawy, że zapowiedziana krzywda może go spotkać (np. z chęci zemsty).

W omawianym przestępstwie sprawca zapowiada realizację znamion czynu zabronionego określonego jako przestępstwo (zarówno zbrodnia, jak i występki - art. 7 KK) lub przestępstwo skarbowe. Przepis art. 190 § 1 KK nie wyszczególnia katalogu przestępstw, których zapowiedź zalicza do znamion ustawowych odpowiedzialności karnej, a więc chodzi o każde przestępstwo i przestępstwo skarbowe (zarówno umyślne, jak i nieumyślne) określone w systemie polskiego prawa karnego. Zapowiedź popełnienia przestępstwa może odnosić się zatem do zamachu na jakiegokolwiek dobro chronione tymi normami.

Groźba może przybrać postać zarówno wyraźną, jak i dorozumianą. Bez wątpliwości możliwe jest groźenie słowem (ustnie), pismem, gestem (np. przez przystawianie noża do gardła, zbliżanie się z otwartym ogniem do przedmiotów łatwopalnych) lub jakimkolwiek innym zachowaniem pod warunkiem, że wynika z niego jasno, że sprawca chce wzbudzić w zagrożonym uzasadnioną obawę, że popełni przestępstwo na jego szkodę lub wobec jego osoby najbliższej.

Groźba karalna musi być skierowana do pokrzywdzonego lub jego osoby najbliższej. Adresatem groźby nie może być zatem osoba prawna, gdyż ze swojej natury nie może odczuwać obawy (strachu, lęku), natomiast może nią być osoba fizyczna reprezentująca osobę prawną pod warunkiem, że groźba została skierowana do niej lub jej osoby najbliższej.

Istotne jest, aby groźba karalna dotarła do pokrzywdzonego, przy czym nie jest konieczne, aby sprawca bezpośrednio groził ofierze, może być ona bowiem przekazana także przez osoby trzecie (pośrednio).

Przestępstwo groźby karalnej zostaje dokonane tylko wtedy, gdy groźba wzbudza w ofierze uzasadnioną obawę jej spełnienia. Do jego znamion należy bowiem wystąpienie skutku polegającego na wzbudzeniu u adresata groźby uzasadnionej obawy, że zostanie ona spełniona. Dopiero z tą chwilą można uznać przestępstwo groźby karalnej za dokonane. W przypadku więc, gdy groźba karalna dotarła do odbiorcy, lecz nie wzbudziła w nim obawy, albo gdy do niego nie dotarła, mamy do czynienia jedynie z usiłowaniem tego przestępstwa.

Uzasadnione odczucie obawy u pokrzywdzonego powstałe w wyniku groźby oznacza, że traktuje on tę groźbę poważnie i uważa jej spełnienie za realne. Odczucie obawy powstaje zatem w oparciu o subiektywne przekonanie adresata groźby o możliwości jej realizacji. Pokrzywdzony uważa, iż niebezpieczeństwo spełnienia groźby jest realne, i ma podstawy do takiego poglądu. Niebezpieczeństwo realizacji groźby nie musi zatem obiektywnie istnieć. Obiektywna musi być tylko groźba.

Dla karalności przestępstwa groźby karalnej nie jest ponadto istotne, czy sprawca miał w rzeczywistości zamiar zrealizowania groźby. W skład znamion przestępstwa z art. 190 § 1 KK nie wchodzi bowiem istnienie zamiaru spełnienia groźby ani nawet nie jest konieczne obiektywne niebezpieczeństwo jej realizacji. Sprawca może nie chcieć spełnienia groźby. Istotne jest jednak, aby zagrożony nie wiedział o tym, a groźba wzbudziła u niego uzasadnioną obawę, iż będzie spełniona.

Wyrażona przez sprawcę groźba karalna nie musi zapowiadać szybkiego jej spełnienia, może to być zagrożenie dotyczące dalszej przyszłości.

Podmiotem przestępstwa groźby karalnej może być każdy człowiek, który spełnia ogólne warunki odpowiedzialności karnej. Nie ma zatem przeszkód w przyjęciu, że sprawcą przestępstwa groźby karalnej może być osoba najbliższa pokrzywdzonemu, nawet wtedy, gdy zapowiada ona popełnienie przestępstwa na samym sobie.

Przestępstwo groźby karalnej jest występkiem zagrożonym karą grzywny, ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2. Zgodnie z art. 190 § 2 KK podlega ściganiu w trybie publicznoskargowym na wniosek pokrzywdzonego.

Źródło: Kodeks karny. Komentarz, red. prof. dr hab. Alicja Grześkowiak, prof. dr hab. Krzysztof Wiak, wyd. C.H.Beck, 2012 r., wydanie: 1.